

Epistola apostolului Pavel către Tit

Analiză structurală și semantică

1

Salutări

Traducerea 1

¹Pavel, rob al lui Dumnezeu și apostol al lui Isus Hristos, conform credinței aleșilor lui Dumnezeu și conform cunoașterii adevărului, cea potrivită cu evlavie ²și privitoare la viața veșnică - pe care Dumnezeu, cel care nu minte, a făgăduit-o înainte de începutul lumii, ³și pe care ne-a arătat-o la timpul potrivit prin cuvântul său, în proclamarea care mi-a fost încredințată, conform poruncii lui Dumnezeu, mântuitorul nostru: ⁴către Tit, cu adevărat fiul meu în credința pe care o împărtășim cu toți, har și pace de la Dumnezeu Tatăl și de la Hristos Isus, Mântuitorul nostru.

Traducerea 2a

¹Pavel, rob al lui Dumnezeu și apostol al lui Isus Hristos, conform credinței aleșilor lui Dumnezeu și conform cunoașterii adevărului, cea potrivită cu evlavie, ²[apostol] cu privire la viața veșnică pe care Dumnezeu, cel care nu minte, a făgăduit-o înainte de începutul lumii. ³El ne-a arătat la timpul potrivit cuvântul său, în vestirea evangheliei care mi-a fost încredințată, conform poruncii lui Dumnezeu, mântuitorul nostru. ⁴Către Tit, cu adevărat fiul meu în credința pe care o împărtășim cu toții, har și pace de la Dumnezeu Tatăl și de la Hristos Isus, Mântuitorul nostru.

Dacă se adoptă punctul de vedere din traducerea 2, atunci înseamnă că se dă prioritate ideii că Pavel a fost chemat apostol în scopul vestirii evangheliei. În acest caz s-ar putea traduce altfel, subliniind ideea de scop:

Traducerea 2b

¹Pavel, rob al lui Dumnezeu și apostol al lui Isus Hristos, în vederea credinței aleșilor lui Dumnezeu și a cunoașterii adevărului, cea potrivită cu evlavie, ²și în vederea vieții veșnice pe care Dumnezeu, cel care nu minte, a făgăduit-o înainte de începutul lumii. ³El ne-a arătat la timpul potrivit cuvântul său, în vestirea care mi-a fost încredințată, conform poruncii lui Dumnezeu, mântuitorul nostru. ⁴Către Tit, cu adevărat fiul meu în credința pe care o împărtășim cu toții, har și pace de la Dumnezeu Tatăl și de la Hristos Isus, Mântuitorul nostru.

Παῦλος, δούλος Θεοῦ,

ἀπόστολος δὲ Ἰησοῦ Χριστοῦ
2 κατὰ πίστιν ἐκλεκτῶν Θεοῦ
καὶ
{κατὰ} ἐπίγνωσιν ἀληθείας

τῆς κατ' εὐσέβειαν
aici nod 1-2 ἐπ' ἐλπίδι ζωῆς αἰωνίου,

ἣν ἐπηγγείλατο ὁ ἀψευδὴς Θεός

2 πρὸ χρόνων αἰωνίων,
aici nod 1-3 ἐφάνερωσε δὲ καιροῖς ἰδίους
τὸν λόγον αὐτοῦ ἐν κηρύγματι
ὁ ἐπιστεύθην ἐγὼ
κατ' ἐπιταγὴν
τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Θεοῦ,

1-4 Τίτῳ

γνησίῳ τέκνῳ
κατὰ κοινήν πίστιν·
χάρις, ἔλεος, εἰρήνη
ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς
καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ
τοῦ σωτῆρος ἡμῶν.

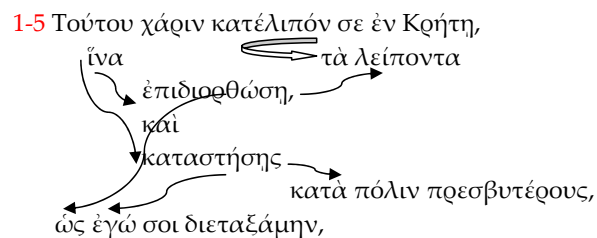
Schema de sus ne indică și posibilitatea câtorva relații multiple care dau în practică variante diferite de traducere.

Așa cum se observă, sunt posibile mai multe traduceri, în funcție de felul în care sunt rezolvate cele două noduri semantice. În primul exemplu de traducere, expresia „cu privire la viața veșnică” determină substantivul „cunoaștere”, *epignosis*, ἐπίγνωσις, și a fost tradusă cu formula „privitoare la viața veșnică”. În cel de-al doilea exemplu, aceeași expresie determină substantivul „apostol”, ἀποστολος, și arată ce fel de apostolie sau trimitere avea Pavel, adică o apostolie „cu privire la viața veșnică”, adică o trimitere în scopul vestirii vieții veșnice, așa cum i s-a poruncit de către Dumnezeu.

În ce privește cel de-al doilea nod semantic, acesta poate fi rezolvat, de asemenea în cel puțin două feluri. Mai întâi nădejdea vieții veșnice poate fi explicată prin cele două subordonate: 1a: cea făgăduită de Dumnezeu și 1b: cea arătată în cuvânt, la vremea potrivită. Multe traduceri adoptă această abordare, interpretând propoziția din v.3 ca pe o subordonată adjectivală, introdusă prin pronume relativ eliptic, „cea care”, la fel cu ultima propoziție din vs.8. Ca alternativă, în varianta a 2a de traducere, se poate ca v. 3 să fie tratat ca în întregime ca o propoziție independentă care arată ce lucrează lui Dumnezeu prin cuvântul său, prin Pavel.

Lucrarea lui Tit în Creta

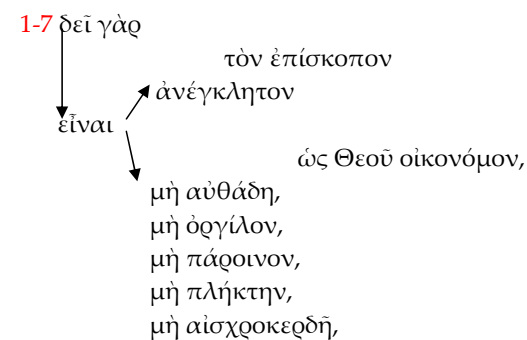
⁵ Pentru aceasta te-am lăsat să rămâi în Creta, ca să îndrepti ce a mai rămas de îndreptat și să ordonezi prezbiterii în fiecare cetate, așa cum ți-am poruncit.

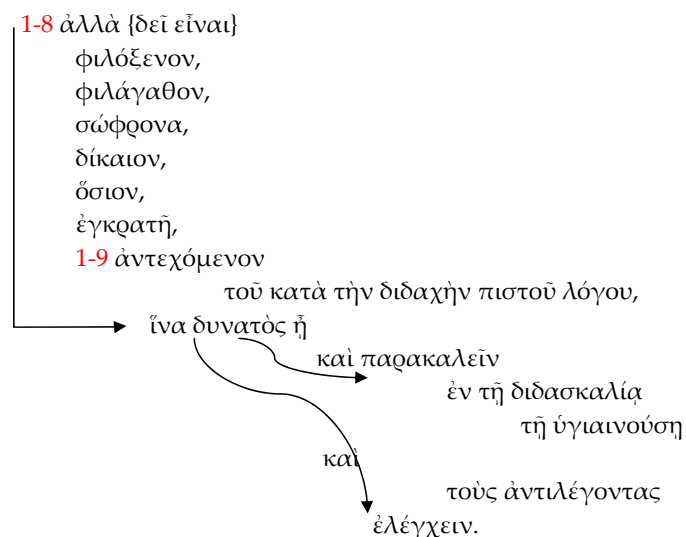
Calitățile liderilor spirituali

⁶ Anume, să ordonezi pe cine este fără vină, bărbat cu o singură femeie, și care are copii credincioși, fără să fie acuzați de viață nesperioasă sau de nesupunere. ⁷ Căci, într-adevăr, episcopul trebuie să fie fără vină, ca administrator al lui Dumnezeu: nici arogant, nici mândros ori datat la vin, nici violent, nici căutător de câștig necinstit.

1-6 εἴ τις ἐστὶν
 ἀνέγκλητος,
 μιᾶς γυναικὸς ἀνὴρ,
 τέκνα ἔχων πιστά,
 μὴ ἐν κατηγορίᾳ ἀσωτίας ἢ ἀνυπότακτα.

⁸ Dimpotrivă, el trebuie să fie primitiv de oaspeți, iubitor de bine, cumpătat, drept, curios, înfrânat, ⁹ să păstreze cu tărie cuvântul credinței, potrivit învățăturii primite, să poată îndemna în învățătura cea sănătoasă, iar pe cei răzvrățiți să îi poată îndrepta.

Certarea cretanilor

¹⁰ Pentru că, mai ales dintre iudei, sunt mulți nesupuși, care vorbesc vrute și nevrute, și sunt înșelători; ¹¹ lor trebuie să li se închidă gura, fiindcă învață ce nu trebuie pentru un câștig necinstit și răvășesc case întregi.

1-10 Εἰσὶ γὰρ πολλοὶ καὶ ἀνυπότακτοι, ματαιολόγοι καὶ φρεναπάται, μάλιστα οἱ ἐκ περιτομῆς,

1-11 οὓς δεῖ ἐπιστομίζειν, οἵτινες ὅλους οἴκους ἀνατρέπουσι διδάσκοντες → ἃ μὴ δεῖ αἰσχροῦ κέρδους χάριν.

¹² Unul dintre ei, un profet de-al lor, a spus: „Cretanii mint fără încetare, sunt fiare rele, pântece leneșe”. ¹³ Această mărturie este adevărată și, de aceea, ceartă-i cu asprime, ca să fie sănătoși în credință ¹⁴ și să nu se ia după basme iudaice și după poruncile unor oameni care se întorc cu spatele la adevăr. ¹⁵ Toate sunt curate pentru cei curați; dar pentru cei întinați și necredincioși nimic nu este curat, ci și mintea și conștiința le sunt întinate. ¹⁶ Ei dau mărturie că Îl cunosc pe Dumnezeu, însă prin faptele lor Îl neagă, căci sunt oameni care stârnesc repulsia, neascultători și nu sunt în stare să facă nimic bun.

1-12 εἶπέ τις ἐξ αὐτῶν ἴδιος αὐτῶν προφήτης· Κοῆτες ἀεὶ ψεῦσται, κακὰ θηρία, γαστέρες ἀργαί.

1-13 ἡ μαρτυρία αὕτη ἐστὶν ἀληθής. δι' ἣν αἰτίαν ἔλεγχε αὐτοὺς ἀποτόμως, ἵνα ὑγιαίνωσιν ἐν τῇ πίστει, 1-14 μὴ προσέχοντες Ἰουδαικοῖς μύθοις καὶ ἐντολαῖς ἀνθρώπων

ἀποστρεφομένων τὴν ἀλήθειαν.

1-15 πάντα μὲν καθαρὰ {εἶναι} τοῖς καθαροῖς· τοῖς δὲ μεμιαμμένοις καὶ ἀπίστοις οὐδὲν καθαρὸν {εἶναι}, ἀλλὰ μεμιάνται αὐτῶν καὶ ὁ νοῦς καὶ ἡ συνείδησις.

1-16 Θεὸν ὁμολογοῦσιν εἰδέναι, τοῖς δὲ ἔργοις ἀρνοῦνται, βδελυκτοὶ ὄντες καὶ ἀπειθεῖς καὶ πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἀδόκιμοι.

2

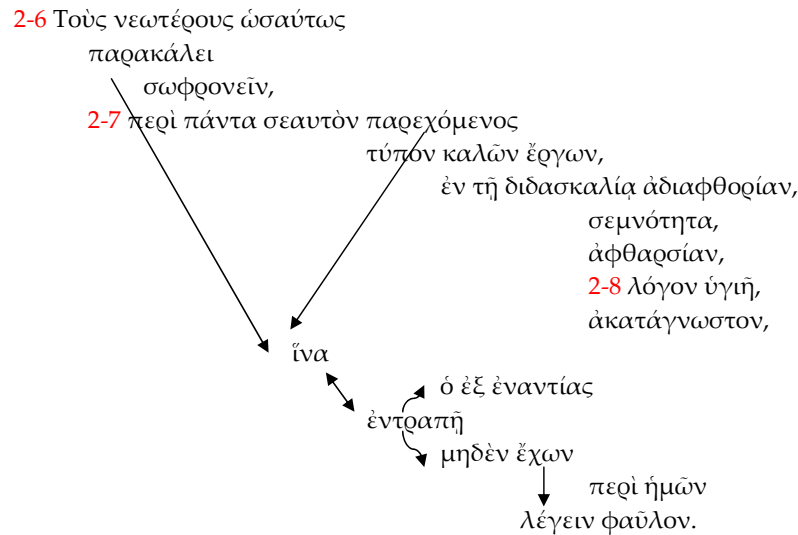
Învățătura sănătoasă: calitățile celor credincioși

¹ Tu, însă, spune-le lucrurile potrivite cu învățătura sănătoasă: ² Bătrânii să fie treji, demni de cinste, cumpătați, sănătoși în credință, în dragoste, în răbdare. ³ Bătrânele, de asemenea, să aibă o purtare sfântă – cum se cuvine, să nu fie bârfitoare și nici înrobite de vin. Ele trebuie să îndemne la bine, ⁴ să le îndrume pe cele tinere să-și iubească bărbații, să-și iubească copiii, ⁵ să fie cumpătate, curate în purtare, să aibă grijă de casa lor, să fie bune, să fie supuse fiecare bărbatului ei, ca să nu fie defăimat cuvântul lui Dumnezeu.

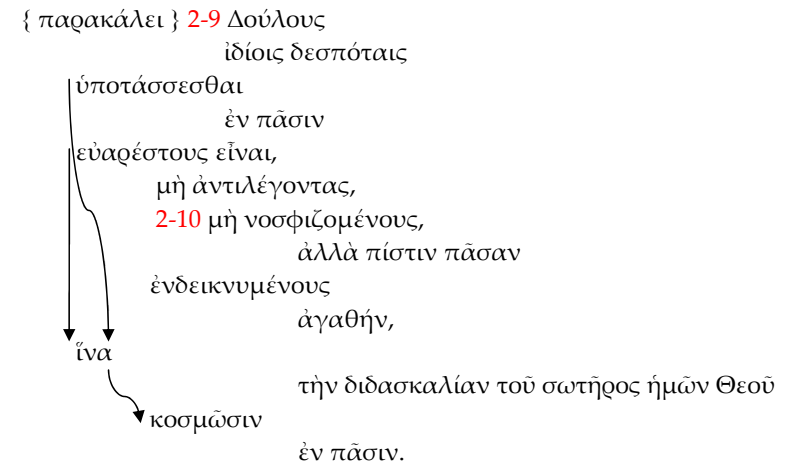
Σὺ δὲ λάλει ἃ πρέπει τῇ ὑγιαίνουσῃ διδασκαλίᾳ. {λάλει} 2-2 Πρεσβύτες νηφαλίους εἶναι, σεμνοὺς, σώφρονας, ὑγιαίνοντας τῇ πίστει, τῇ ἀγάπῃ, τῇ ὑπομονῇ. 2-3 {λάλει} Πρεσβύτιδας ὡσαύτως {εἶναι} ἐν καταστάματι ἱεροπρεπεῖς, μὴ διαβόλους, μὴ οἴνω πολλῷ δεδουλωμένας, καλοδιδασκάλους → 2-4 ἵνα σωφρονίζωσι τὰς νέας

φιλόανδρους εἶναι,
 φιλοτέκνους,
 2-5 σώφρονας,
 ἀγνάς,
 οἰκουρούς,
 ἀγαθὰς,
 ὑποτασσόμενας τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν,
 ἵνα μὴ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ βλασφημῆται.

⁶ Pe cei tineri, de asemenea, îndeamnă-i să fie cumpătați, ⁷ și, în toate, tu arată-te un model de fapte bune. Dă dovadă de învățatură nealterată, demnă de respect, ⁸ arată că ai cuvânt sănătos, ireproșabil, pentru ca cei ce se împotrivesc să fie rușinați, neavând ce să mai spună rău despre noi.

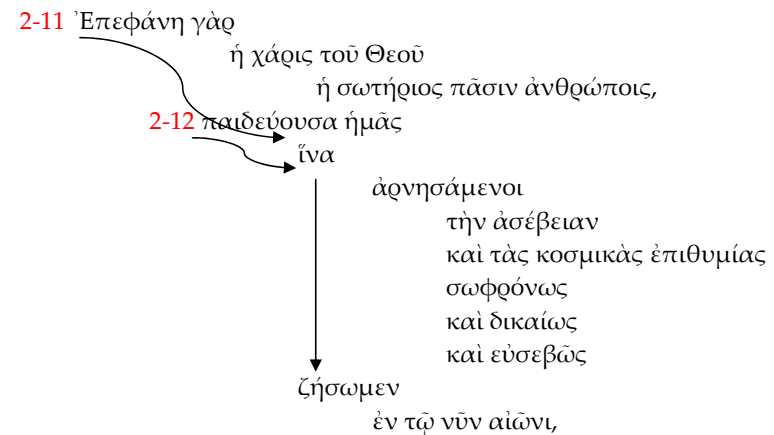

⁹ Îndeamnă-i pe sclavi să se supună stăpânilor lor în toate privințele, să fie plăcuți, să nu le întoarcă vorba, ¹⁰ să nu fure nimic, ci să arate o bună credință deplină, ca în toate să fie ca o podoabă a învățaturii lui Dumnezeu, Mântuitorul nostru.

Motivații pentru o viață sfântă

¹¹ Pentru că harul mântuitor al lui Dumnezeu s-a arătat tuturor oamenilor, ¹² învățându-ne să ne lăsăm de fărâdelege și de poftele lumești, și să trăim în lumea aceasta în chip cumpătat, cu dreptate și cucernicie, ¹³ așteptând fericita nădejde și arătarea slavei marelui nostru Dumnezeu și Mântuitor, Isus Hristos, ¹⁴ care S-a dat pe Sine pentru noi, ca să ne răscumpere din nelegiuire și să ne curățească pentru Sine, să-i fim un popor ales, plin de râvnă pentru fapte bune. ¹⁵ Spune-le aceste lucruri, îndeamnă-i și mustră-i cu toată tăria. Nimeni să nu te ignore!

2-13 προσδεχόμενοι
 τὴν μακαρίαν ἐλπίδα
 καὶ ἐπιφάνειαν
 τῆς δόξης
 τοῦ μεγάλου Θεοῦ
 καὶ σωτῆρος ἡμῶν
 Ἰησοῦ Χριστοῦ,
 2-14 ὃς ἔδωκεν ἑαυτὸν
 ὑπὲρ ἡμῶν,
 ἵνα
 λυτρώσῃται ἡμᾶς
 ἀπὸ πάσης ἀνομίας
 καὶ καθαρῶσιν ἑαυτῶν
 λαὸν περιούσιον,
 ζηλωτὴν καλῶν ἔργων.

2-15 Ταῦτα
 λάλει
 καὶ παρακάλει
 καὶ ἔλεγε
 μετὰ πάσης ἐπιταγῆς·
 μηδεὶς σου
 περιφρονεῖτω.

3

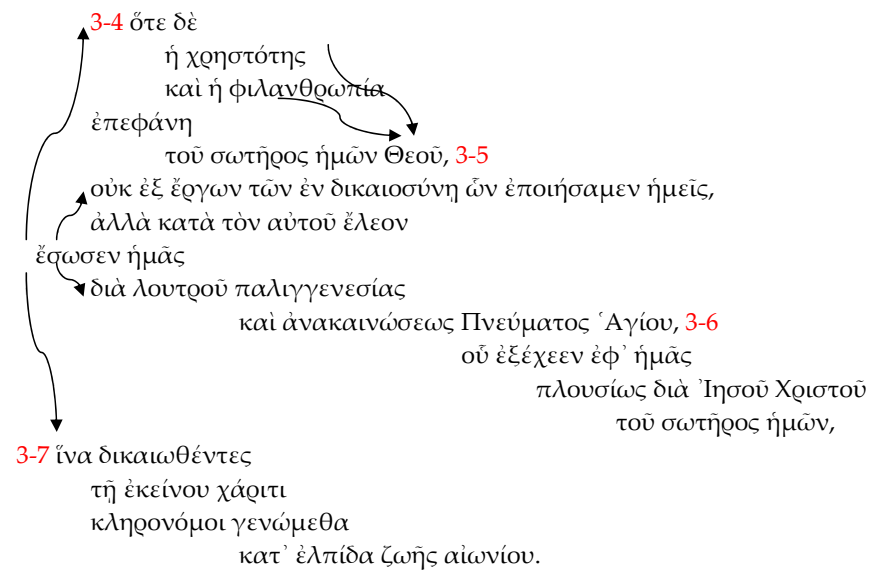
Μάρτυρία creștină în societate

¹ Amintește-le să fie supuși conducătorilor și autorităților, să fie ascultători, să fie gata de orice faptă bună, ² să nu defăimeze pe nimeni, să fie pașnici, să se poarte cu blândețe deplină față de toți oamenii. ³ Fiindcă și noi eram în trecut fără pricepere, neascultători, amăgiți, și slujeam poftelor și plăcerilor de multe feluri, trăind în răutate și invidie, fiind dușmăniți de oameni și dușmăninându-ne unii pe alții.

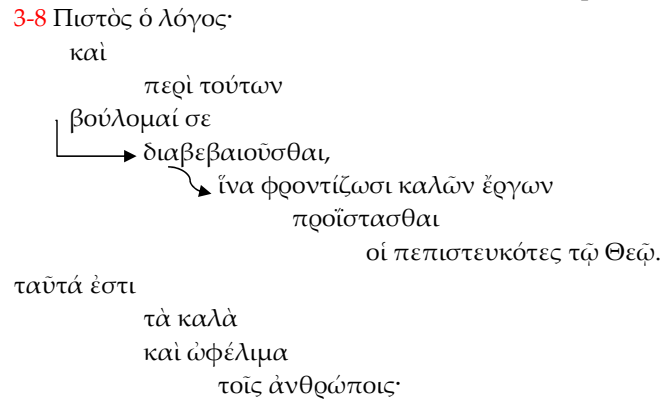
Ἰπομίμησε αὐτοὺς
 ἀρχαῖς καὶ ἐξουσίαις
 ὑποτάσσεσθαι,
 πειθαρχεῖν,
 ἐτοίμους
 εἶναι, πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν
 3-2 μηδένα βλασφημεῖν,
 ἀμάχους εἶναι,
 ἐπιεικεῖς {εἶναι},
 πᾶσαν ἐνδεικνυμένουσ
 πραότητα
 πρὸς πάντας ἀνθρώπους.

3-3 Ἦμεν γὰρ ποτε καὶ ἡμεῖς
 ἀνόητοι,
 ἀπειθεῖς,
 πλανώμενοι,
 δουλεύοντες ἐπιθυμίαις
 καὶ ἡδοναῖς ποικίλαις,
 ἐν κακίᾳ καὶ φθόνῳ
 διάγοντες,
 στυγητοί,
 μισοῦντες ἀλλήλους·

⁴ Dar când s-a arătat bunătatea și iubirea de oameni a lui Dumnezeu, Mântuitorul nostru, ⁵ El ne-a mântuit, nu datorită faptelor drepte pe care le-am făcut noi, ci datorită milei Lui. El ne-a mântuit prin spălarea nașterii din nou, a reînnoirii făcute de Duhul Sfânt, ⁶ pe care L-a revărsat din belșug asupra noastră prin Isus Hristos, Mântuitorul nostru, ⁷ pentru ca să fim făcuți dreπți prin harul Său și să devenim moștenitori, potrivit nădejzii vieții veșnice.

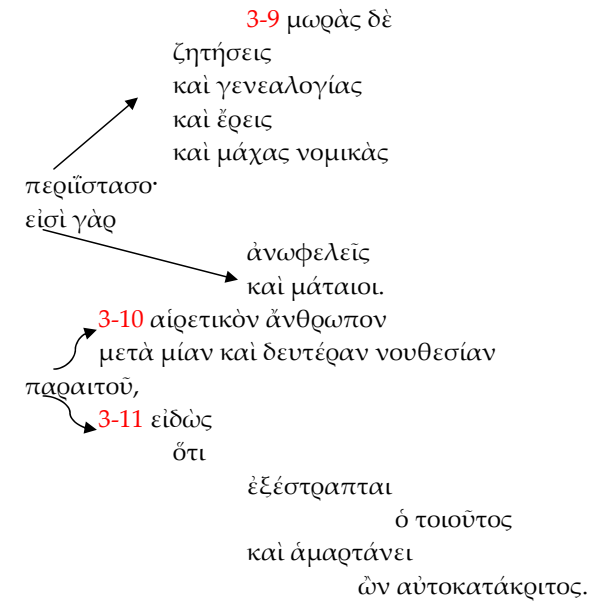

⁸ Cuvântul acesta este vrednic de crezare; și vreau să le spui răspicat aceste lucruri, pentru ca cei ce cred în Dumnezeu să fie preocupați să fie primii la fapte bune. Acestea sunt cu-adevărat bune și folositoare pentru oameni.

Evitarea învățătorilor falși

⁹ Ferește-te de întrebările prostești, de genealogii, de certuri și de dispute privind Legea, pentru că sunt nefolositoare și zadarnice. ¹⁰ După prima sau a doua muștrare, să nu mai ai nimic de-a face cu omul certăreț, ¹¹ pentru că știi că un asemenea om s-a abătut și păcătuiește, fiind condamnat de propriile lui fapte.

Salutări, sfaturi și îndemnuri finale

¹² Când îi voi trimite la tine pe Artemas sau pe Tihic, străduiește-te să vii la mine, la Nicopole, căci acolo m-am hotărât să-mi petrec iarna. ¹³ Pe Zenas, învățătorul Legii, și pe Apollo trimite-i înainte și ai grijă să nu le lipsească nimic. ¹⁴ Să se învețe și ai noștri să fie primii la fapte bune, oricând este nevoie, și să nu stea neroditori.

¹⁵ Toți cei ce sunt împreună cu mine te îmbrățișează. Îmbrățișează-i și tu pe cei ce ne iubesc în credință. Harul să fie cu voi toți!

3-12 Ὅταν πέμψω Ἀρτεμᾶν πρὸς σε ἢ Τυχικόν,

(a) σπουδάσον

→ ἐλθεῖν πρὸς με

εἰς Νικόπολιν·

ἐκεῖ γὰρ κέκρικα παραχειμάσαι.

3-13 Ζηνᾶν τὸν νομικόν

καὶ Ἀπολλῶ

σπουδαίως

(b) πρόπεμψον,

→ ἵνα

μηδὲν αὐτοῖς

λείπη.

(c) **3-14** μανθανέτωσαν δὲ

καὶ οἱ ἡμέτεροι

καλῶν ἔργων

προϊστασθαι

εἰς τὰς ἀναγκαίας χρείας,

ἵνα μὴ ᾧσιν ἄκαρποι.

3-15 Ἀσπάζονταί σε οἱ μετ' ἐμοῦ πάντες.

ἄσπασαι τοὺς φιλοῦντας ἡμᾶς ἐν πίστει.

Ἡ χάρις μετὰ πάντων ὑμῶν·